OBČIANSKE ZDRUŽENIE
DIVÉ MAKY

STORYLAB

METODICKÝ MANUÁL PRE UČITEĽOV

PODCASTOVÁ EDÍCIA

Návrh práce na 45-minútovej vyučovacej hodine

Projekt Lídri Divých makov III.
financovaný s podporou Európskej únie
z programu Erasmus+ a nadácie
Bader Philanthropies

www.divemaky.sk

METODICKÝ MANUÁL PRE UČITEĽA

Ako pracovať s podcastmi StoryLab na vyučovacej hodine (45 minút)

Projekt: Lídri Divých makov III. / StoryLab (Podcastová Edícia) | **Cieľová skupina:** Žiaci 8. a 9. ročníka ZŠ a stredných škôl (13 – 16 rokov)
Časový rozsah: 1 vyučovacia hodina (45 minút) | Dĺžka podcastu: cca 20 minút
Vypracoval: Divé maky, o.z. (s podporou programu Erasmus+ a nadácie Bader Philanthropies)

1. Úvod a cieľ metodiky StoryLab

Tento metodický manuál slúži ako univerzálny praktický sprievodca pre pedagógov, výchovných poradcov a pracovníkov s mládežou. Poskytuje jasný a bezpečný návod, ako efektívne pracovať s 20-minútovými audio a video podcastmi z platformy StoryLab počas jednej vyučovacej hodiny (45 minút).

Kľúčové ciele zážitkovej hodiny:

- **Rovesnícka motivácia pri voľbe strednej školy:** Predstaviť žiakom 8. a 9. ročníkov autentické príbehy mladých ľudí z marginalizovaných komunít, ktorí prekonali prekážky a úspešne študujú.
- **Rozvoj sebadôvery a cieľavedomosti:** Pomôcť žiakom objaviť vlastné silné stránky, odbúrať strach z neúspechu a trému pred verejným vystupovaním.
- **Búranie predsudkov a inklúzia:** Vytvoriť v triede priestor na otvorený dialóg, scitlivovanie kolektívu a rozvoj empatie voči odlišnostiam.
- **Bezpečné prostredie (Safeguarding):** Aplikovať zásady rešpektujúcej komunikácie v súlade s Internou smernicou ochrany detí a mládeže o.z. Divé maky.

Dôležitá zásada: Bezpečné prostredie (Safeguarding)
V súlade s Internou smernicou ochrany detí a mládeže o.z. Divé maky je prvoradou povinnosťou učiteľa vytvoriť v triede atmosféru dôvery:
• Nulová tolerancia zosmiešňovania: Žiadna reakcia, názor či osobná skúsenosť žiaka nesmie byť spochybňovaná ani zosmiešňovaná.
• Dobrovoľnosť pri zdieľaní: Žiaci majú právo vyjadriť svoj názor, ale nikto nesmie byť nútený hovoriť o svojich súkromných zážitkoch.
• Citlivosť k znevýhodneniu: Diskutované témy sa nesmú použiť na vyčleňovanie či stigmatizáciu konkrétnych žiakov v triede.

2. Štruktúra a harmonogram vyučovacej hodiny (45 minút)

Vyučovacia hodina je navrhnutá v 4-fázovom zážitkovom modeli neformálneho vzdelávania (Evokácia – Učenie sa / Sledovanie – Reflexia – Akčné kroky). Harmonogram je prispôsobený dĺžke podcastu (20 minút):

Fáza hodiny	Časový rozsah	Hlavná aktivita a cieľ
1. Evokácia & bezpečie	**5 – 7 min**	Úvodné naladenie na tému, stanovenie pravidiel rešpektujúceho prostredia (Safeguarding) a motivácia pred počúvaním.
2. Počúvanie podcastu	**20 min**	Sledovanie 20-minútového audio/video podcastu so zadaním konkrétnych pozorovacích úloh (zlomové momenty, prekážky, podporné osoby).
3. Reflexia & diskusia	**13 – 15 min**	Rozbor myšlienok z podcastu a prepojenie na život žiakov prostredníctvom 5 univerzálnych diskusných okruhov.
4. Akčné kroky & záver	**5 min**	Koučovacia aktivita „3 kroky k môjmu cieľu“ a bleskový reflexný lístok pre žiaka.

Podrobný sprievodca jednotlivými fázami krok za krokom

- **1. Fáza: Evokácia & bezpečie (5 – 7 min):** Stručné uvedenie témy, stanovenie pravidiel bezpečného prostredia a evokačná otázka: „Čo pre vás znamená, keď sa povie, že niekto musel prekonávať prekážky na ceste za svojím snom?“
- **2. Fáza: Aktívne počúvanie podcastu (20 min):** Zadanie pozorovacích úloh (prekážka, podporná osoba, kľúčová myšlienka). Prehratie 20-minútového podcastu bez prerušovania.
- **3. Fáza: Reflexia & diskusia (13 – 15 min):** Zdieľanie prvých dojmov (1-2 min), rozbor pozorovacích úloh (4-5 min) a prechod k diskusným okruhom o sebadôvere a strednej škole (8 min).
- **4. Fáza: Akčné kroky & záver (5 min):** Koučovacia aktivita „3 kroky k môjmu cieľu“, zhrnutie hodiny a bleskový reflexný lístok pre žiaka.

3. Univerzálny sprievodca diskusnými okruhmi

Tieto otváracie a usmerňujúce otázky sú formulované všeobecne tak, aby ich učiteľ mohol použiť pri akomkoľvek materiáli zo série StoryLab:

Tematický okruh A: Tréma, neistota a strach z neúspechu

- **Otváracia otázka k príbehu:** „Čo si myslíte, aké pocity prežíval rozprávač na začiatku svojej cesty, keď čelil neistote?“
- **Most k žiakom:** „V akých situáciách pociťujete najväčšiu trému alebo strach z neúspechu vy? Čo vám pomáha tento strach prekonať?“

Tematický okruh B: Prekonávanie prekážok a hrdosť na identitu

- **Otváracia otázka k príbehu:** „Rozprávač v podcaste/videu spomínal prekážky a nepochopenie zo strany okolia. Ako na to reagoval?“
- **Most k žiakom:** „Stretli ste sa niekedy s tým, že o vás niekto urobil rýchly úsudok? Ako môžeme v triede vytvoriť prostredie, kde sa nikto nemusí hanbiť za to, kým je?“

Tematický okruh C: Vzdelanie, motivácia a voľba strednej školy

- **Otváracia otázka k príbehu:** „Prečo bolo pre mladého človeka v príbehu vzdelanie kľúčové na to, aby mohol zmeniť svoj život?“
- **Most k žiakom:** „Ste v ročníku, kedy vás čaká dôležité rozhodnutie. Vyberáte si strednú školu podľa vlastných snov alebo podľa očakávaní okolia?“

Tematický okruh D: Podpora okolia, rodiny a význam mentora

- **Otváracia otázka k príbehu:** „Kto bol pre rozprávača najväčšou oporou, keď to chcel vzdať?“
- **Most k žiakom:** „Máte vo svojom okolí človeka – učiteľa, rodiča, mentora či kamaráta – za kým môžete prísť po radu, keď neviete ako ďalej?“

Tematický okruh E: Ciele, sny a osobná zodpovednosť

- **Otváracia otázka k príbehu:** „Rozprávač povedal, že si treba ísť za svojím snom a nečakať, že veci spravia iní. Ako to vnímate vy?“
- **Most k žiakom:** „Aký jeden malý krok môžete urobiť vy sami už dnes pre svoj osobný cieľ?“

4. Práca s citlivými situáciami a reakcia na predsudky

Ak v triede zaznie stereotypná alebo necitlivá poznámka, uplatnite pravidlo 4 krokov v súlade s etickými štandardmi Divých makov:

- **1. STOP (Prerušenie):** Okamžite a pokojne zastavte diskusiu. Nenechajte poznámku bez reakcie, ale nereagujte hnevom.
- **2. Pomenovanie pravidla:** Pomenujte vyjadrenie, nie žiaka: „V našej triede sa nehodnotíme na základe pôvodu a neútočíme na osobu.“
- **3. Otázka na reflexiu:** Spýtajte sa triedy: „Prečo si myslíš, že to tak je? Čo sme počuli v príbehu, čo tento stereotyp vyvracia?“
- **4. Návrat k príbehu a inklúzii:** Pripomeňte spoločné hodnoty: „Príbeh nám ukázal, že každý má rovnaký potenciál, ak dostane šancu a podporu.“

Koučovacia aktivita pre žiakov: „3 kroky k môjmu cieľu“
Každý žiak dostane malý papierik a samostatne si napíše odpovede na 3 stručné otázky:
1. Môj osobný alebo školský cieľ v tomto školskom roku je: _____
2. Najväčšia prekážka alebo obava, ktorú musím prekonať, je: _____
3. Prvý konkrétny krok, ktorý urobím už tento týždeň, je: _____
(Papieriky si žiaci nechávajú u seba ako osobný záväzok).

5. Blesková hodnotiaca reflexia pre žiaka

Na záver vyučovacej hodiny požiadajte žiakov o bleskové zhodnotenie (napr. na papierik alebo žiacky hárček):

Otázka pre žiaka	Forma odpovede
1. Aká najdôležitejšia myšlienka z podcastu ti zostane v pamäti?	Stručná odpoveď (1 veta)
2. Do akej miery ti dnešný príbeh dodal odvahu veriť, že prekážky sa dajú prekonať?	Škála 1 – 5 (1 = Vôbec, 5 = Veľmi)
3. Aký jeden malý krok urobíš tento týždeň pre svoju budúcnosť?	Konkrétny akčný krok

Ďakujeme vám za vašu prácu a čas, ktorý venujete rozvoju sebadôvery a inklúzie u mladých ľudí!